



ФАКУЛТЕТ УМЕТНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТА У ПРИШТИНИ
ЗВЕЧАН - КОСОВСКА МИТРОВИЦА

ТРАДИЦИОНАЛНО И САВРЕМЕНО У
УМЕТНОСТИ И ОБРАЗОВАЊУ

Зборник сажетака

TRADITIONAL AND CONTEMPORARY
IN ART AND EDUCATION

Book of Abstracts

TRADITIONELLES UND ZEITGENÖSSISCHES
IN KUNST UND ERZIEHUNG

Buch Der Zusammenfassungen

Косовска Митровица,
8-10. новембар 2019.



ISCAF 2019



МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП
ТРАДИЦИОНАЛНО И САВРЕМЕНО
У УМЕТНОСТИ И ОБРАЗОВАЊУ

Косовска Митровица, 8-10. новембар 2019.

Зборник сажетакa

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
TRADITIONAL AND CONTEMPORARY
IN ART AND EDUCATION

Kosovska Mitrovica, 8-10 November 2019.

Book of Abstracts

INTERNATIONALE WISSENSCHAFTLICHE KONFERENZ
TRADITIONELLES UND ZEITGENÖSSISCHES
IN KUNST UND ERZIEHUNG

Kosovska Mitrovica, 8-10 November 2019.

Buch Der Zusammenfassungen

САДРЖАЈ

ПЛЕНАРНА СЕСИЈА

Ivan Moody

Byzantium as a Constitutive Element of Balkan Musical Culture..... 16

Monika Miller

Strategien der Bildfindung zwischen Collage, Fotografie und Abdruck....16

Лука Кеџман

Положај и статус драмског текста/драме у новом добу.....19

Бошко Миловановић

Улога и проблеми педагошких циљева и задатака.....21

ПАРАЛЕЛНЕ СЕСИЈЕ

Јелена Арнаутовић

Уређивачка политика Радио-Београда у СФРЈ:
музичке емисије и жанрови..... 22

Danica Aćimović, Dragan Jakovljević

Reč i slika u službi manipulacije..... 24

Кристина Ашковић

Наставник уметности у 21. веку..... 25

Boris Balta, Ajša Balta

Analiza patrijarhalnog konstrukta očinstva u
predratnim BiH filmovima 28

Саша Божидаровић

Интертекстуалност и цитатност у руковетима друге половине
20. века — нови аналитички путеви и перспективе 29

Милица Војводић, Сања Филиповић

Примена исхода учења у компарацији студијских програма
и програмских садржаја факултета који обезбеђују
компетенције за рад у области наставе ликовне културе..... 31

Марија Глуваков Меденица

Фантазијски принцип у уметничком делу..... 33

Ана Гњатовић

Вокални идентитет као *Бескрајни сјисак*.

Примери интертекстуалности у циклусу

Фонације за глас и елекџронику Ане Гњатовић 35

Александра Димитријевић, Лазар Димитријевић

Калиграфија као традиционална техника

у новој уметничкој пракси 37

Zoe Dionyssiou, Sophia Aggelidou, May Kokkidou

Musical Iconography in the Music Classroom:

Methods and Teaching Approaches for Critical

and Creative Use of Music Images in Education 39

Јелена Дубљевић, Љиљана Војкић

Употреба дечјих песама у функцији стицања

почетних звучних представа о модулацији 40

Богдан Ђаковић

Поглед изнутра: ставови савременика о стању српске Црквене

хорске музике у периоду између Два светска рата (1918–1941) 41

Донка Ђорелијевски

Како приближити савремену српску музику

ученицима виолине? 43

Душица Живановић, Дејан Тубић

Уметност и уметничко дело у контексту савремености,

прошлости и будућности 44

Звездана Елезовић

Српско културно наслеђе у делима савремених српских

ликовних стваралаца на Косову и Метохији до

деведесетих година 20. века 46

Војислав Илић, Тамара Стојановић Ђорђевић

Ставови ученика о коришћењу

ИКТ у настави ликовне културе 48

Петар Илић, Бошко Миловановић, Александар Попадић

Историјска димензија заступљености дидактичко-

методичких садржаја у уџбеницима музичке културе 50

Горан Јанићијевић

Методички аспекти питања традиције у оквирима

ликовне културе на основу ефеката и искустава

из области неформалног образовања 52

Биљана Јовановић Илић	
Аутентичност простора памћења.....	53
Milena Jokanović	
Уметнички приступи у очувању југословенског наслеђа.....	55
Nikolaos Katsoulotos	
Cinematograph — a New Visual Medium.....	56
Марија Кнежевић	
Гласовно моделирање говорног хора у епској народној песми <i>Смрћ мајке Јујовића</i>	57
Aleksandar Kontić	
О уметности као психотерапији.....	59
Весна Краварушић	
Естетско васпитање у предшколској установи.....	60
Borjanka Ljumović	
Утицај стваралаштва Edvarda Munka на филм <i>Krici i šaputanja</i> Ingmara Bergmana.....	63
Suzana Marjanić	
Ritual i izvedba skulpturalnoga performansa.....	64
Јово Медојевић, Саша Милосављевић	
Културно-географске детерминанте уништених, спаљених и демолираних цркава и манастира на Косову и Метохији од 1999. до 2019. године.....	66
Тијана Милентијевић, Јелена Јевтић	
Лазаричке песме Сиринићке жупе у основном и средњем образовању.....	68
Небојша Милићевић, Ана Јованчевић	
Естетски доживљај и испитивање генезе уметничког дела.....	70
Маријана Момчиловић	
Могућности вештачке интелигенције у настави.....	72
Нака Никшић	
Проблеми наставе музичке културе у млађим разредима основне школе на подручју школске управе Нови Пазар.....	74
Јелена Павличић	
Принципи излагања савремене уметничке продукције на размеђи нарације и визуелизације.....	76

Александра Паладин	
Музичар 21. века.....	77
Vladimir Paunović	
Dokumentarni film kao metodološka alatka u kulturi sećanja.....	78
Milan Popadić	
Doba muza: umetnost i pamćenje pre muzeja	80
Саша Радојчић	
Модернизација као повратак старом.....	82
Сања Ранковић, Мирјана Закић	
Звучна семантика у савременој свадбеној процесуалности Срба у Грачаници.....	83
Rosana Ratkovčić	
Egzistencijalistički misticizam — Roman <i>Derviš i smrt</i> u baletu i drugim formama vizualne umjetnosti	85
Гордана Рогановић	
Методика традиционалне игре у корелацији са васпитно-образовним областима у делатности предшколских установа.....	87
Марија Савић, Небојша Ђокић	
Kulturna baština Kosova i Метохије према подацима Ivana Stepanovića Jastrebova.....	89
Немања Савковић	
Редитељско стваралаштво Предрага Бајчетића и његова теоријска мисао о уметности режије.....	90
Зорица Сорак, Владимир Б. Перић	
Подучавање књижевности кроз Монтесори метод као превенција дискриминације.....	92
Адам Софронијевић	
Да ли работи могу да стварају некорисно: Вештачка интелигенција и уметност у 21. веку	94
Драгана Станаћев Пуача	
О Соларису и око Солариса: Андреј Тарковски.....	96
Александар Стојадиновић, Весна Здравковић,	
Зоран Момчиловић	
Интегративни приступ дечјим народним играма са певањем у разредној настави	98

Бобан Стојковић	
Духовно-просветна мисија обновљене призренске богословије.....	100
Александра Трајковић	
Успешан клавијски педагог — демонстратор или равноправни учеников партнер?.....	102
Драгана Цицковић Сарајлић	
Пројектна настава и могућности њене примјене у настави музичке културе.....	104
Лука Чубрило	
Различити слојеви односа са традицијом у композицији <i>Исихија за камерни оркестар</i> композитора Луке Чубрила	106
Вања Шибалић	
Интерпретација традиције у телевизијској серији <i>Корени</i>	108

CONTENT

PLENARY SESSION

Ivan Moody	
Byzantium as a Constitutive Element of Balkan Musical Culture.....	16
Monika Miller	
Strategien der Bildfindung zwischen Collage, Fotografie und Abdruck.....	16
Luka Kecman	
The Position and Status of a Dramatic Text/Drama in a New Age	19
Boško Milovanović	
The Role and Problems of Pedagogical Goals and Objectives.....	21

PARALLEL SESSIONS

Jelena Arnautović	
Radio Belgrade's Editorial Policy in the SFRY: Music Shows and Genres.....	22

Danica Aćimović, Dragan Jakovljević	
Word and Image in the Service of Manipulation.....	24
Kristina Ašković	
The Art Teacher of the 21st century.....	25
Boris Balta, Ajša Balta	
Analysis of the Patriarchal Construct of Paternity in Pre-War BiH Films	28
Saša Božidarević	
Intertextuality and Citation in the Handfuls of the Second Half of the 20th Century — New Analytical Paths and Perspectives	29
Milica Vojvodić, Sanja Filipović	
Application of Learning Outcomes in the Comparison of Study Programs and Program Contents of Faculties Providing Competences for Work in the Field of Art Education	31
Marija Gluvakov Medenica	
A Fantasy Principle in a Work of Art.....	33
Ana Gnjatović	
Vocal Identity as an <i>Endless List</i> . Examples of Intertextuality in the Cycle of <i>Phonation for Voice and Electronics</i> by Ana Gnjatović.....	35
Aleksandra Dimitrijević, Lazar Dimitrijević	
Calligraphy as Traditional Technique in the New Artistic Practice.....	37
Zoe Dionyssiou, Sophia Aggelidou, May Kokkidou	
Musical Iconography in the Music Classroom: Methods and Teaching Approaches for Critical and Creative Use of Music Images in Education.....	39
Jelena Dubljević, Ljiljana Vojkić	
Use of Children’s Songs for the Acquisition of Initial Sound Images on Modulation.....	40
Bogdan Đaković	
An Inside View: Contemporary Attitudes on the State of Serbian Church Choir Music in the Between the Two World Wars (1918–1941).....	41
Donka Đorelijevski	
How to Bring Contemporary Serbian Music to Violin Students?.....	43
Dušica Živanović, Dejan Tubić	
Art and Artwork in the Context of Modernity, Past and Future.....	44

Звездана Елезович

Сербское культурное наследие в произведениях
современных сербских художников в Косово и Метохии
до 1990-х годов 20. века46

Vojislav Ilić, Tamara Stojanović Đorđević

Student's Attitudes Towards the Use of ICT
in the Teaching of Fine Arts.....48

Petar Ilić, Boško Milovanović, Aleksandar Popadić

The Legacy of the Didactic and Methodological Content
for the Books of Music Education..... 50

Goran Janićijević

Methodological Aspects of Tradition Issues Within
the Framework of Visual Culture Based on the Effects
and Experiences of Non-formal Education..... 52

Biljana Jovanović Ilić

Authenticity of Space of Memory..... 53

Milena Jakanović

Artistic Approaches to the Preservation of Yugoslav Heritage 55

Nikolaos Katsoulotos

Cinematograph — a New Visual Medium.....56

Marija Knežević

Voice Modelling of the Speech Choir in the Epic
Folk Song *The Death of the Jugović Mother*57

Aleksandar Kontić

About Art as Psychotherapy..... 59

Vesna Kravarušić

Aesthetic Education in Preschool..... 60

Borjanka Ljumović

The Impact of Edward Munk's Creativity on
Ingmar Bergman's *Screams and Whispers*.....63

Suzana Marjanić

The Ritual and Performance of Sculptural Performance Art..... 64

Jovo Medojević, Saša Milosavljević

Cultural-Geographical Determinants of Destroyed, Burned and
Demolished Churches and Monasteries in Kosovo and Metohija
from 1999 to 2019..... 66

Tijana Milentijević, Jelena Jevtić Sirinic Parish Lazarus Songs in Primary and Secondary Education.....	68
Nebojša Milićević, Ana Jovančević Aesthetic Experience and Examination of the Genesis of the Piece of Art.....	70
Marijana Momčilović Artificial Intelligence Capabilities in Teaching.....	72
Naka Nikšić Problematic Issues Regarding the Music Education Program for Zounger Elementary School Children in the Novi Pazar School District.....	74
Jelena Pavličić The Principles of Presenting the Contemporary Art Production Edging Between Narration and Visualization.....	76
Aleksandra Paladin The Musician of the 21st Century.....	77
Vladimir Paunović Documentary Film as a Methodological Tool in Culture.....	78
Milan Popadić The Muse Age: Art and Memory Before the Museum.....	80
Saša Radojčić Modernization as a Return to the Old.....	82
Саня Ранкович – Миряна Закич Звуковая семантика в современных сербских свадебных обрядах в Грачанице.....	83
Rosana Ratkovčić Existentialist Mysticism — Roman <i>Death and the Dervish</i> in Ballet and other Visual Arts.....	85
Gordana Roganović Methods of Traditional Play in Correlation with Educational Domain Activities in Preschool Institutions.....	87
Marija Savić, Nebojša Đokić Cultural heritage of Kosovo and Metohija According to Ivan Stepanovich Jastrebov.....	89

Nemanja Savković	
The Directorial Work of Predrag Bajcetic and his Theoretical Thought on the Art of Directing.....	90
Zorica Sorak, Vladimir B. Perić	
Teaching Literature through Montessori's Methods as the Prevention of Discrimination.....	92
Adam Sofronijević	
Can Robots Create Useless: Artificial Intelligence and Art in the 21st Century.....	94
Dragana Stanačev Puača	
On and About Solaris: Andrei Tarkovsky.....	96
Aleksandar Stojadinović, Vesna Zdravković, Zoran Momčilović	
Integrative Approach to Children's Folk Dances Accompanied by Singing in Primary School Class Teaching.....	98
Boban Stojković	
The Spiritual and Educational Mission of the Renewed Prizren Theology.....	100
Aleksandra Trajković	
Successful Piano Educator — Demonstrator or an Equal Student's Partner?.....	102
Dragana Cicović Sarajlić	
Project Teaching and Possibilities of its Application in Teaching Music Culture.....	104
Luka Čubrilo	
Different Layers of Relationships with Tradition in Composition <i>Hesychia for the chamber orchestra</i> by Composer Luka Čubrilo.....	106
Vanja Šibalić	
The Interpretation of Tradition in Television Drama Series <i>Roots</i>	108

Serbian nation suggests the need for correspondence with its own past. This characterology of Serbian art establishes itself as very important in its final definition. There were times when Serbian art with its morphogenetic movement created the open discourse with both, the past and the future. That is the case with Serbian artistic group Mediala. The members of the group established the highest level communication between the past, the present and the future. With their bold visions they manage to successfully anticipate the future. This enabled them to become intriguing, provocative and highly contemporary.

Keywords: time, the present, the past, the future, art, artwork

Звездана Елезовић

Институт за српску културу, Приштина-Лепосавић
zvezdana.el@gmail.com

СРПСКО КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ У ДЕЛИМА САВРЕМЕНИХ СРПСКИХ ЛИКОВНИХ СТВАРАЛАЦА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ ДО ДЕВЕДЕСЕТИХ ГОДИНА 20. ВЕКА

У реферату се бавимо питањем српског културног наслеђа у стваралаштву савремених српских ликовних стваралаца на Косову и Метохији до деведесетих година прошлог века. Међу српским ствараоцима било је оних који су седамдесетих и осамдесетих година у својој поетици неговали теме у вези са српским културним идентитетом. Сликара Влада Радовић је то исказао кроз дела „Пећка Патријаршија”, „Дечанска шума, с погледом на манастир Високи Дечани” и „Богородица Љевишка”. Након њега у косовском завету и Косову као простору утканом у српски културни идентитет инспирацију је тражио и проналазио Сава Ракочевић, на својим стваралачким почецима. Његова слика „Споменик косовским јунацима” је репрезентативни пример. Косовскозаветну инспирацију у још тежим временима црпео је и Трајко Стојановић Косовац. Његов циклус акватинти и графика посвећен је Дечанима – ризници српске духовности и културе. Графике из овог циклуса настале су између 1969. и 1973. године на Косову и Метохији, што сведочи о

уметниковом опредељењу за слободно ликовно изражавање. Светомир Арсић Басара, као водећи српски вајар у Покрајини седамдесетих и осамдесетих година почиње својом скулптуром да изражава немирење са угрожавањем српског националног и културног идентитета.

Кључне речи: Косово и Метохија, наслеђе, сликар Влада Радовић, Сава Ракочевић, Трајко Стојановић Косовац, Светомир Арсић, Басара

Звездана Елезовић

Институт сербской культуры Приштина-Лепосавић

СЕРБСКОЕ КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ СОВРЕМЕННЫХ СЕРБСКИХ ХУДОЖНИКОВ В КОСОВО И МЕТОХИИ ДО 1990-Х ГОДОВ 20. ВЕКА

Аннотация: В статье рассматривается проблема сербского культурного наследия в творчестве современных сербских художников в Косово и Метохии до 1990-х годов прошлого века. Среди сербских живописцев были те, кто в 1970-х и 1980-х годах в своей поэтике развивал темы, связанные с сербской культурной самобытностью. Художник Влада Радович представил это в работах „Печская Патриаршия”, „Дечанский лес, с видом на монастырь Високи Дечани” и „Богородица Левишка”. После него в Косовском завете и в Косово как пространстве, вплетенном в культурную самобытность сербов, искал и находил вдохновение в своих творческих начинаниях Савва Ракочевич. Его картина „Памятник героям Косово” является наглядным примером. Вдохновение из Косовского завета в еще более трудные времена черпал и Трајко Стојанович Косовац. Его цикл акватинты и графики посвящен Дечанам - сокровищнице сербской духовности и культуры. Графика из этого цикла была создана между 1969 и 1973 годами в Косово и Метохии, что свидетельствует о приверженности художника свободе художественного самовыражения. В 1970-х и 1980-х годах, будучи ведущим сербским скульптором в Социалистической Автономной Покраине Косово и Метохија, Светомир Арсић Басара пытается своей

скулптурой открыто выразить негодование по поводу угрозы сербской национальной и культурной самобытности.

Ключевые слова: Косово и Метохия, наследие, художник Влада Радович, Сава Ракочевич, Трайко Стоянович Косовац, Светомир Арсич Басара

Војислав Илић

Факултет уметности Универзитета у Приштини,
Звечан-Косовска Митровица
Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу
vilicdva@gmail.com

Тамара Стојановић Ђорђевић

Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу

СТАВОВИ УЧЕНИКА О КОРИШЋЕЊУ ИКТ У НАСТАВИ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ

Данашњи ученици одрастају у дигиталном свету, они уче, раде, играју се, комуницирају и стварају заједнице врло различите од својих родитеља. Радознали су, самопоуздани, прилагодљиви, фокусирани и имају глобалну оријентацију а одбијају да буду сведени на статус гледалаца. У добром делу школа информационо-комуникационе технологије (ИКТ) су постале саставни део процеса учења и подучавања као подршка ученицима и наставницима у реализацији наставе скоро свих наставних предмета, међутим укључивање у наставу ликовне културе се споро одвија. Настава ликовне културе данас треба да буде усмерена интересима и потребама ученика који одрастају у дигиталном свету, да се бави савременим медијима, не само за учење и подучавање већ и за креирање, стварање радова ликовне и визуелне уметности. У стручној литератури се могу наћи радови и истраживања о коришћењу ИКТ у скоро свим наставним предметима, међутим мало њих је о коришћењу у настави ликовне културе. Намеће се потреба да се истраже могућности коришћења ИКТ-а у настави ликовне културе са становишта ученика, да се истраже ставови према употреби у